

Stanisław Kołodziejcki

Janowiczki, gm.
Raławice-Pałęcznica, woj. kieleckie.
Stanowisko 1

Informator Archeologiczny : badania 18, 164-165

1984

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wszystkie dranice nawierzchni posiadały od strony spodniej półkolistą w przekroju wycięcia, które zachodziły na wypukły grzbiet belki legara, usztywniając w ten sposób całą konstrukcję. Szpary między dranicami uszczelnione były wąskimi szczepami drewna oraz dużą ilością wiódrów. Całość została wykonana bez użycia gwoździ czy dybli. Szerokość dranic wynosiła od 27 do 42 cm, grubość 12 - 13 cm, zaś ich powierzchnie zalegały w poziomie 36,32 - 36,49 m n.p.m.. Po stronie wschodniej ulicy, pod legarem nr 1, odkryto starą konstrukcję drewnianą, użyte tu wtórnie jako elementy wytrzymałe. Być może pochodzi ona z rezebranych domostw, jako że jedną z tych elementów to schodki drewniane (belka z głębokimi nacięciami) często np. spotykane w budownictwie mieszkaniowym wczesnośredniowiecznego Gdańska.

Na powierzchni dranic zalegała blisko 30 cm grubości warstwa kulturowa utworzona w okresie użytkowania ulicy i przykryta grubą warstwą spalenizny. Wystąpiły w niej fragmenty ceramiki naczyńnicowej datowane na czasy od XIV do XV w., kości zwierzęce, fragmenty obrabionego drewna, reszki, łupinki orzechów laskowych oraz bardzo duże ilości wiódrków, listewek, kołeczek, odłamków desek, wrzescie palików i gałazek.

Pod nawierzchnią ulicy odkryto jeszcze 4 warstwy kulturowe o podobnej zawartości, w tym dwie były mocno nasyczone spalenizną. Jedną z nich spoczywała bezpośrednio na calcu, którym był mocno ilasty średnioziarnisty piasek barwy popielatej (poziom 36,02 - 35,60 m n.p.m.). Po zakończeniu eksploracji wykonano pod nawierzchnią ulicy dwa odwierty kontrolne świdra ręcznym z poziomu 34,55 m n.p.m. Nie wykazały one jednak istnienia innych warstw kulturowych.

Po stronie wschodniej odłamanej ulicy znaleziono pozostałości przyulicznej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej wzniesionej w XIV a użytkowanej w XIV i XV w., na którą składały się fragmenty konstrukcji drewnianych, szopy, szalunki oraz nieckowate zagłębienie, 2,2 m głębokie, o miąższości 0,5 m.

Badania nie będą kontynuowane.

GNIEW
woj. gdańskie
ul. Miłłana 24
Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadził mgr Henryk Paner (autor sprawozdania) i mgr Krzysztof Godon. Konsultant naukowy - doc.dr hab. Jerzy Kruppé. Finansowało Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Gdańsku. Czwarty sezon badań. Późnośredniowieczne umocnienia obronne podzamcza.

Celem badań było archeologiczne rozpoznanie terenu zagrożonego inwestycjami komunalnymi. Eksplorację prowadzono w wykopie nr XIII o powierzchni około 60 m², wytyczonym między wykopy VIII i VIIIa (obydwa badane w 1981 r.).

Odkryto południowo-wschodnią ścianą cokołu baszty przybramnej datowanej na XIV wiek, mur zamykający dawne przejście bramne - (XVII-XVIII wiek) oraz szczytowa część budynku ceglanoego wzniesionego na kamiennym podmurówce - XIV-XV wiek, na którego relikwach stoi obecnie dom nr 26 przy ul. Miłłanej.

Wewnątrz budynku natrafiono na cegły ułożone warstwami, co stwarzało wrażenie kilku zalegających nad sobą posadzek.

Eksplorację rozpoczęto na poziomie około 17,00 m n.p.m., a zakończono na 12,01 m n.p.m. Po północno-wschodniej stronie muru zamykającego dawne przejście bramne natrafiono na kilka fragmentów ceramiki datowanej na okres wpływów rzymskich. Znaleziono również prześlik z tego samego okresu. Zabytki złożono w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania nie będą kontynuowane.

GNIEZNO
woj. poznańskie

patrz
wczesne średniowiecze

JANOWICEKI, gm. Raciawice-Pałecznicza
woj. kieleckie
Stanowisko 1

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski
w Kielcach

Badania prowadził mgr Stanisław Kołodziejcki. Finansował MGAK w Kielcach. Piąty sezon badań. Średniowieczny zamek.

Wyeksplorowano 4 wykopy o łącznej powierzchni 23 m² i kubaturze 53 m³. Wynik tych badań pozwala wnieść kolejną poprawkę do dotychczasowych prób rekonstrukcji działów obronnej rezydencji. Jest to możliwe dzięki rozpoznaniu relacji stratygraficznej regularnego wkopu, wyróżnionego w 1978 r., do muru działowego budynku wieżowego. Ich wzajemny układ dowodzi, iż wkop który był zapewne wgłębiona, drewniana budowla, jest wcześniejszy niż mur działowy. Niewykluczone jest, że ten obiekt istniał przed wzniesieniem murewanej, obronnej rezydencji. Okres, który dzielił obie budowle musiał być jednak bardzo niewielki, o czym świadczą miąższość warstw oraz charakter zabytków w nich odkrytych. Dotychczas rozpoznano przebieg ściany wschodniej wcześniejszego obiektu na długości 5 m. Poino jego wymiary oraz relacje stratygraficzne do murów magistralnych budowli wieżowej wyjaśnia przyszłe badania.

W związku z krótkotrwałym wtykowaniem odkrytego obiektu nie ulega zmianie dotychczasowa koncepcja chronologii całej rezydencji. Zamyka się ona między 1 poł. XIV a 2 poł. XV wieku.

W warstwach z okresu jej funkcjonowania odkryto w tym roku: grot wiłczni, grot beltu kuszki, fragment sierpu, szczyprzki, fragmenty noży i gwoździ oraz liczne ułamki naczyń glinianych i kości zwierzęcych.

Dokumentacja i zabytki znajdują się w Dziale Krakowa Przedlokacyjnego Muzeum Archeologicznego w Krakowie.

Badania będą kontynuowane.

JELEŃ GÓRA - Czarne
Dwór

patrz
okres nowożytny

KALISZ POMORSKI
woj. koszalińskie
Zamek rycerski

patrz
okres nowożytny

KŁÓBKA, gm. Lubień Kujawski
woj. wrocławskie
Stanowisko I

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Tadeusz J. Horbacz. Opiekę naukową sprawował doc. dr hab. Leszek Kajzer. Finansował UM we Wrocławiu. Drugi sezon badań. Relikty dworu na kopcu (k. XV-XVII w.).

Założony w br. wykop sondażowy nr 3 o wymiarach 7,70 x 1,0 m, łączący wykop nr 1 od wschodu z wykopem nr 2 od zachodu, ulokowany został na zachodnim stoku wyższej platformy kopca Kłobkiego. Stwierdzono w nim tylko obecność warstw spiłowowych oraz "uchwycono", jak się wydaje, zachodnią granicę obiektu mieszkalnego - wieży?/ stojącego na szczycie górnego stożka.

Na przedłużeniu północnej ściany wykopu nr 2 (z 1983 r.) wykonano ciąg wierceń ręczną świdrem geologicznym (odwierty I-IX o skoku 3-metrowym), których celem było poznanie nawarstwień stołu i podłoża platformy dolnej, a także zlokalizowanie zasięgu fosy. Jej szerokość prawdopodobnie wynosiła około 9 m, zaś głębokość - około 1,3 - 1,6 m.

Pozyskany nieliczny ruchomy materiał zabytkowy w postaci fr. ceramiki i kafli piecowych nie wprowadził korekty do ubiegłorocznych ustaleń chronologicznych. Omawiany obiekt byłby zatem starszym założeniem rezydencjonalno-obronnym w tej miejscowości, funkcjonującym od schyłku XV do XVII stulecia i poprzedzającym wzniesienia dworu rodziny Orpiszewskich, do dzisiaj wykorzystywanego w celach mieszkalnych.

Zabytki i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Nie przewiduje się kontynuacji prac.

KNYSZYŃ
woj. białostockie
Stanowisko II

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Halina Karwowska. Finansował NKE w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Stanowisko osadnicze (k. XIV - XVI w.).

Sondażowe badania osadnicze na terenie miasta Knyszyna ograniczyły się w bieżącym roku do prac wykopaliskowych przeprowadzonych na terenie posesji 48,53 i 57 przy ul. Białostockiej. Łącznie przekopano około 250 m² powierzchni.

Odsłonięto fragmenty konstrukcji kamiennieo - ceglanej (pieca ?). Wnętrze zawierało materiał ruchomy, w skład którego wchodziły fragmenty kafli z ornamentyką roślinną i zoomorficzną oraz fragmenty ceramiki. Pochodziły one przede wszystkim z naczyń zasobowych o domieszce gruboziarnistej oraz cienkościennej - ceramiki "stołowej".

W pozostałych wykopach wyeksplorowano między innymi: ułamki kości zwierzęcych, fragmenty cegły palcówki oraz około 4 tysiące fragmentów ceramiki z okresu średniowiecza i czasów nowożytnych. Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

ROBIERNICE, gm. Porąbka
woj. bielskie
Stanowisko I

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Bielsku-Białej